

ပြစ်မှုဆိုင်ရာအထူးအယူခံမှု

တရားရုံးချုပ်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်ဦးခင်မောင်လတ်၊
တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးစိန်လှိုင်နှင့်
ဦးကျော်ဝင်းတို့၏ရှေ့တွင်

ဒေါ်သိန်းခင်

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ ၄ *

ပစ္စည်းလက်လွတ်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုရန်အကြောင်းခြင်းရာ အချက်
အလက်များအရသုံးသပ်ရခြင်း၊ လက်လွတ်ခြင်းမှာ
နေအိမ်သာဖြစ်ပြီး တစ်ခြားတစ်နေရာရှိ ဈေးဆိုင်
ခန်းပါဝင်ခြင်းမရှိ၍ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ
၅၂၂(၁) အရ အယူခံတရားလို ဒေါ်သိန်းခင်သည်
ဈေးဆိုင်ခန်းကို မရထိုက်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဒေါ်သိန်းခင်သည် ၎င်း၏နေအိမ်တွင်ရှိနေစဉ်
အနိုင်အထက်ပြုမှု၊ ခြောက်လှန့်မှုခံရသဖြင့် အိမ်မှထွက်ပြေးရသည်ဖြစ်
ရာ တစ်ခြားတစ်နေရာရှိ ဈေးဆိုင်ပါလက်လွတ်ဖြစ်သွားသည်ဟု
သုံးသပ်လျှင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို မလိုအပ်ဘဲချဲ့ထွင်ရာရောက်ပေ
လိမ့်မည်။ အကယ်၍ ဒေါ်သိန်းခင်တွင် ယခုဆိုင်ခန်းအပြင် အခြား
သော အဆောက်အဦများရှိနေပြီး မသွားရဲဟုဆိုကာ တောင်းခံပါက
အဆိုပါမရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအားလုံးကို ပြန်ပေးရန်ဖြစ်နိုင်

* ၂၀၀၅ခုနှစ်၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အထူးအယူခံမှုအမှတ် ၁၄

+ ၂၀၀၄ခုနှစ်၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှုအမှတ်၅၉၃(ခ)တွင် ချမှတ်သော ၁၀-၁၁-၂၀၀၄
ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးရုံးထိုင်)၏ အမိန့်ကို အထူးအယူခံမှု

မည်မဟုတ်ပေ။ ပြန်ပေးလျှင်လည်းအချင်းဖြစ်နေရာရှိ ပစ္စည်းကို သာမက အခြားသောပစ္စည်းများကိုလည်းပြစ်မှုကြောင်းအရ တောင်း ဆိုနိုင်သည်ဟူသော မလိုလားအပ်သည့် ထုံးသာကေဖြစ်သွားပေလိမ့် မည်။ သို့ဖြစ်၍ နေအိမ်ကိုသာ ဒေါ်သိန်းခင်အားပြန်ပေးစေရန်ချမှတ် သည့် အမိန့်သည်မှန်ကန်သည်။

အယူခံတရားလိုအတွက် - ဦးဇမာ
(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

အယူခံတရားခံများအတွက် - ၁။ ဦးခင်မောင်ဦး
(ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံးခွဲ၊
မန္တလေးမြို့)
(၂။ ၃။ ၄) ဦးမြင့်ဆွေ
(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

ဆားလင်းကြီးမြို့နယ်တရားရုံး၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအထွေထွေမှု အမှတ် ၅/၂၀၀၄ တွင် ဒေါ်သိန်းခင်၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၂၂(၁) အရ လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုပြီး ၎င်းလက်လွတ် ဆုံးရှုံးရသည့် နေအိမ်နှင့်ဈေးဆိုင်ကို လျှောက်ထားခံရသူများက ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် အမိန့်ချမှတ်သည်။ ယင်းအမိန့်အပေါ်လျှောက် ထားခံရသူ ကိုခင်မောင်သန်း၊ ကိုခင်မောင်ညိုနှင့်မမာမာသန်းတို့က မကျေနပ်၍မုံရွာခရိုင်တရားရုံးတွင် အမှုအမှတ် ၁၃/၂၀၀၄ ဖြင့် ပြင်ဆင် မှုတင်သွင်းရာ ဈေးဆိုင်ကို ဒေါ်သိန်းခင်အား ပြန်လည်ပေး အပ်ရန် ချမှတ်သည့် မြို့နယ်တရားရုံး၏အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး ကိုခင်မောင်သန်း တို့က နေအိမ်ကို ဒေါ်သိန်းခင်အား ပြန်လည်ပေး အပ်စေရန် ချမှတ်သည့်အမိန့်ကို ဆက်လက်အတည်ပြုသည်။

ခရိုင်တရားရုံး၏အမိန့်ကို ဒေါ်သိန်းခင်က မကျေနပ်၍ စစ်ကိုင်းတိုင်းတရားရုံးတွင် အမှုအမှတ် ၁၃၉/၂၀၀၄ ဖြင့် ပြင်ဆင်မှု

တင်သွင်းရာ တိုင်းတရားရုံးက မြို့နယ်တရားရုံး၏အမိန့်အတိုင်း
နေအိမ်နှင့်ဈေးဆိုင်ကို ဒေါ်သိန်းခင်အားပြန်လည်ပေးအပ်ရန် အမိန့်
ချမှတ်သည်။ တိုင်းတရားရုံးအမိန့်အပေါ် ကိုခင်မောင်သန်းတို့က
မကျေနပ်၍ တရားရုံးချုပ်(မန္တလေးရုံးထိုင်)တွင် အမှုအမှတ် ၅၉၃(ခ)/
၂၀၀၄ ဖြင့် ပြင်ဆင်မှု တင်သွင်းရာ တရားရုံးချုပ်က ဈေးဆိုင်ခန်းကို
ဒေါ်သိန်းခင်အားပြန်ပေးသည့် အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်ပြီးခရိုင်တရားရုံး
အမိန့်(နေအိမ်ကို ဒေါ်သိန်းခင်အားပြန်လည်ပေးသည့်အမိန့်)ကို
အတည်ပြုသည်။

တရားရုံးချုပ်(မန္တလေးရုံးထိုင်)အမိန့်အပေါ်ဒေါ်သိန်းခင်က
မကျေနပ်၍တရားရုံးချုပ်တွင် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ရရန်အထွေထွေ
လျှောက်လွှာအမှတ် ၄၅/ ၂၀၀၅ ဖြင့် လျှောက်ထားရာ တရားရုံးချုပ်
(မန္တလေးရုံးထိုင်)က အောက်ပါ ပြဿနာကိုကြားနာရန်အထူးအယူခံ
ဝင်ခွင့်ပြုခဲ့သည်-

“အနိုင်အထက်ပြုခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းတို့ကြောင့် လျှောက်
ထားသူ လက်လွတ်ခဲ့ရသည်မှာ နေအိမ်သာဖြစ်ပြီး ဈေးဆိုင်
ပါဝင်ခြင်း မရှိကြောင်း တရားရုံးချုပ်က သုံးသပ်ကာ နေအိမ်
ကိုသာ ဒေါ်သိန်းခင်ထံသို့ ပြန်ပေးစေရန် ချမှတ်ခဲ့သည့်
အမိန့်သည် အမှုတွဲပေါ်ပေါက်ချက်များအရ မှန်ကန်ခြင်းရှိ
မရှိ။”

အမှုမှာ ဆားလင်းကြီးမြို့နယ်၊ ညောင်ပင်ကြီးကျေးရွာရှိ
ဒေါ်သိန်းခင်က ရွာရှိနေအိမ်နှင့်ဈေးဆိုင်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာလက်ရှိ
ထား နေထိုင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ၁၃-၁၁-၂၀၀၃ ရက်နေ့ ည ၈:၀၀
နာရီ အချိန်ခန့်က မိမိနေအိမ်အတွင်းသို့ သားဖြစ်သူ ကိုခင်မောင်သန်း
နှင့် ကိုခင်မောင်ညိုတို့က ကျူးကျော်ဝင်ရောက်လာပြီး သမီး
မမာမာသန်း နှင့်ပူးပေါင်းကာ မိမိအားရိုက်နှက်ခြင်း၊ ကြိမ်းဝါးခြိမ်း
ခြောက်ခြင်း၊ ရာဇဝတ်မကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုခြင်းတို့ကြောင့်၊

နေအိမ်နှင့်ဈေး ဆိုင်ကို စွန့်ခွာပြီးထွက်ပြေးခဲ့ရကြောင်း၊ လျှောက်ထားခံ
ရသူများကို မိမိက တရားစွဲဆိုရာ လျှောက်ထားခံရသူများအပေါ် ပြစ်မှု
ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄၈၊ ၃၅၂၊ ၅၀၆ တို့ အရ ပြစ်ဒဏ်အသီးသီး
ချမှတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းတို့သည် မိမိနေအိမ်နှင့်ဈေးဆိုင်ခန်းကို ပြန်မပေး
ဘဲ ဆက်လက် ကျူးကျော်နေသဖြင့် မိမိအားပြန်လည် လက်ရောက်
ပေးအပ်စေရန် အမိန့်ချမှတ်ပေးစေလိုကြောင်းဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ
ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ အရ မူလမြို့နယ်တရားရုံးတွင် လျှောက်ထား
ရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသောအမှုဖြစ်သည်။

ဆားလင်းကြီးမြို့နယ်တရားရုံးက လျှောက်ထားသူသည်
မိခင်ဖြစ်ပြီး လျှောက်ထားခံရသူများမှာ သားသမီးများဖြစ်ကြောင်း၊
သားသမီးများက ပြစ်မှုမကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကြောင့် လက်ရှိ
နေအိမ်မှလက်လွတ်ထွက်ပြေးရခြင်းဖြစ်ရာ ဆိုင်ခန်းရောင်းချ၍
လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးပါသည်ဆိုသော အတူနေသမီးမမာမာသန်းကပါ
အိမ်ပေါ်သို့ခေါ်ယူခြင်းမရှိကြောင်း၊ လျှောက်ထားခံရသူများသည်
မိခင်ကြီးအားမတရား လက်လွတ်ဆုံးရှုံးစေရန် ရည်ရွယ်မှုဖြင့်
ယနေ့တိုင်အောင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများအား လက်ရှိ
ဆန့်ကျင်နေထိုင်လျက်ရှိခြင်းမှာ ပေါ်ပေါက်ကြောင်း၊ နေအိမ်နှင့်ဆိုင်
ခန်းကို လျှောက်ထားခံရသူများပိုင်ဆိုင်ကြောင်း လက်ဝယ်ထား
ကြောင်းလည်း ပေါ်ပေါက်မှုမရှိကြောင်း၊ နေအိမ်နှင့်ဆိုင်ခန်းသို့မသွား
ရဲ၊ မလာရဲဖြစ်နေသူ မိခင်ကြီးသည် နေအိမ်ပြင်ပတွင် နေထိုင်ရ
ကြောင်း သုံးသပ်၍ နေအိမ်နှင့် ဈေးဆိုင်ကို ဒေါ်သိန်းခင် (မိခင်)အား
လျှောက်ထားခံရသူများက ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် အမိန့်ချမှတ်သည်။

ခရိုင်တရားရုံးက တရားခံများ၏ အနိုင်အထက်ပြုကျင့်မှု
ကြောင့် တရားလိုလက်လွတ်ထွက်ပြေးခဲ့ရသည့် ဥပစာမှာ တရားလို
နေထိုင်သည့် နေအိမ်ဖြစ်သည်ဟုပင် ယူဆရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အချင်း
ဖြစ်ည ၈:၀၀ နာရီ အချိန်ခန့်တွင် တရားလိုသည် နေအိမ်၌

ရရှိနေသည့်မှာ ပေါ့ ပေါ့ကနေ၍ တစ်ချက်တည်းတွင် အခြားတစ်နေရာ
တွင် ရှိနေသည့် ဈေးဆိုင်၌ရှိနေရန် အကြောင်းမရှိကြောင်း၊
တရားခံများ၏ အနိုင်အထက်ပြုကျင့်ခြင်း ခံရ၍လက်လွတ်ခဲ့ရကြောင်း
ပေါ်လွင်ထင်ရှားခြင်း မရှိသည့် ဈေးဆိုင်ခန်းကို တရားလိုအား ပြန်ပေး
ခြင်းမှာ ပြစ်မှု ဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်
ညီညွတ်ခြင်း မရှိကြောင်းသုံးသပ်၍ ဆိုင်ခန်းပြန်ပေးသည့် မြို့နယ်
တရားရုံးအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး နေအိမ်ပြန်ပေးသည့် အမိန့်ကိုအတည်
ပြုသည်။

တိုင်းတရားရုံးက ပြင်ဆင်မှုတွင် ဈေးဆိုင်နှင့်နေအိမ်၏ အကွာ
အဝေး၊ ဈေးဆိုင်ကို မည်သူလက်ရှိဈေးရောင်းနေကြောင်း၊ ဈေးဆိုင်
ကို မည်သူပိုင်ကြောင်း၊ လျှောက်ထားသူ ဒေါ်သိန်းခင်က ဈေးဆိုင်ကို
သွားရောက်ရောင်းချခြင်း မပြုသည့် အကြောင်းနှင့် ဈေးဆိုင်တွင်
ပြဿနာဖြစ်ခဲ့သလားဟူသော အကြောင်းများကို မြို့နယ်တရားရုံး
အား စစ်ဆေးတင်ပြစေသည်။ ထို့နောက် ဆိုင်ခန်းကို ဒေါ်သိန်းခင်
ဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်ပြီး လျှောက်ထားခံရသူ သားသမီးများ ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိ
ကြောင်း၊ မိမိပိုင်ဆိုင်ခန်းအား လျှောက်ထားခံရသူများအား ကြောက်ရွံ့
မှု၊ ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် လျှောက်ထားခံရသူ မမာမာသန်းလက်ဝယ်တွင်
ရှိနေမှုတို့ကြောင့် မိမိဆိုင်ခန်းသို့ ဒေါ်သိန်းခင် မသွားနိုင်ဟုတွေ့
ရကြောင်းသုံးသပ်၍ ဆိုင်ခန်းကို ဒေါ်သိန်းခင်အား ပြန်လည် ပေးအပ်
စေရန် အမိန့်ချမှတ်သည်။

တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးရုံးထိုင်)က အနိုင်အထက်ပြုမှုကြောင့်
လက်လွတ်ထွက်ပြေးခဲ့ရသည့် ဥပစာမှာ ဒေါ်သိန်းခင်နေထိုင်သည့်
နေအိမ်သာဖြစ်ကြောင်း၊ အခြားတစ်နေရာတွင် သီးခြားရှိသည့် ဈေး
ဆိုင်ကို လက်လွတ်ခဲ့ရသည်ဟု ကောက်ယူ၍ ရမည် မဟုတ်ကြောင်း၊
ထိုသို့ ကောက်ယူပါက ပိုမိုချွဲကားရာ ရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပိုင်
ဆိုင်မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်မည် မဟုတ်ကြောင်း

သုံးသပ်၍ ဒေါ်သိန်းခင်အား ဆိုင်ခန်း ပြန်လည်ပေးအပ်ထားသည့် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်သည်။

အယူခံတရားလို ဒေါ်သိန်းခင်၏ ရှေ့နေက ဈေးဆိုင်မှာ အနိုင် အထက်ပြုမှု၊ ခြိမ်းခြောက်မှု ကျူးလွန်သည့် နေအိမ်နှင့်အတူမရှိ၊ သီးခြားရှိနေကြောင်း၊ ဈေးဆိုင်ကို အယူခံတရားလို ဒေါ်သိန်းခင် ပိုင်ဆိုင်ပြီး သားသမီးများနှင့်အတူ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြောင်း၊ ဈေးဆိုင်တွင် မမာမာသန်းရှိနေကြောင်း၊ ၎င်းတို့ကို ကြောက်ရွံ့၍ ဒေါ်သိန်းခင် မသွားရောက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂(၁) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မူလရုံးအမိန့်ကို အထက်ရုံးများက ပယ်ဖျက်နိုင်သည့် အာဏာအပ်နှင်းခြင်းမျိုးမဟုတ်ကြောင်း၊ အယူခံ တရားခံ ကိုခင်မောင်သန်း ပါ-၃ ဦး၏အပြုအမူကြောင့် ဒေါ်သိန်းခင် သည် ဆိုင်ခန်းလက်ရှိဖြစ်ရာမှ လက်လွတ်ခဲ့ရသည်ဟု ပေါ်ပေါက် သဖြင့် ဆိုင်ခန်းကို ဒေါ်သိန်းခင်အားလက်ရောက်ပြန်ပေးသင့်ကြောင်း ဒေါ်တင် ပါ-၂ နှင့် နိုင်ငံတော်ပါ-၃ အမှု (၁) အပြင် အခြားစီရင် ထုံးများကို ကိုးကားလျှောက်ထားသည်။

အယူခံတရားခံများ၏ ရှေ့နေက အချင်းမဖြစ်မီကပင် ဈေး ဆိုင်ခန်းကို ဈေးရောင်းသူမှာ မမာမာသန်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဒေါ်သိန်းခင် ၏ လက်ရှိမဟုတ်ကြောင်းမှာ ပေါ်ပေါက်နေကြောင်း၊ ဈေးဆိုင်ခန်း ကို မည်သူတရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သည်ဆိုသည့်အချက်မှာ အဓိကမကျ ကြောင်း၊ ဒေါ်သိန်းခင် နေအိမ်တွင်အခင်းဖြစ်ပွားသောကြောင့် ဈေး ဆိုင်ခန်းပါ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးရာရောက်သည်ဟု တင်ပြခြင်းမှာ အကြောင်းခြင်းရာအရလည်းကောင်း၊ ဥပဒေရှုထောင့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း ပတ်သက်မှုမရှိသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ မရွေးမပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းကိုလက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှု ရှိမှသာလျှင် လက်လွတ်ခံရသူ အား ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်ပေးအပ်သည့် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်ဟု

(၁) ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၉

ဦးကြည်ဝင်းနှင့် နိုင်ငံတော်ပါ-၂ အမှု^(၂) တွင် ထုံးဖွဲ့ထားကြောင်း၊
ဒေါ်သိန်းခင်၏ အယူခံမှုကို ပလပ်သင့်ကြောင်းလျှောက်ထားသည်။

ရှေ့နေချုပ်ရုံးခွဲ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးက ဒေါ်သိန်းခင်သည် သား
များ၏ ကြိမ်းဝါးခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အနိုင်အထက်ပြုခြင်းကြောင့်
လက်လွတ်ထွက်ပြေးခဲ့ရသည်မှာ နေအိမ်သာဖြစ်ပြီး သီးခြားရှိနေသည့်
ဈေးဆိုင်ကို လက်လွတ်ခြင်းမဟုတ်ကြောင်း၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး
ဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ တရားမဝင်၍ထင်ရှားနိုင်သည့်
ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရန်
တရားရုံးများက သတိပြုရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ မြို့နယ်တရားရုံး၏
ထပ်မံစုံစမ်းစစ်ဆေး ချက်အရ အချင်းမဖြစ်မီက အဆိုပါဆိုင်ခန်း၌
တရားလိုဒေါ်သိန်းခင်နှင့် သမီး မမာမာသန်းတို့ ဦးစီးလုပ်ကိုင်
ခဲ့သည်ဟု စိစစ်ပေါ်ပေါက်နေကြောင်း၊ အနိုင်အထက်ပြုခြင်း၊ ခြိမ်း
ခြောက်ခြင်းကြောင့် ဒေါ်သိန်းခင် လက်လွတ်ခဲ့သည်မှာ နေအိမ်သာ
ဖြစ်ပြီး ဈေးဆိုင်မပါဝင်ကြောင်းတရားရုံးချုပ်က သုံးသပ်၍
ဒေါ်သိန်းခင်ကို နေအိမ်ပြန်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်သည်မှာ မှန်ကန်
ကြောင်းလျှောက်ထားသည်။

အမှုကို စိစစ်ကြည့်ရှုရာတွင် ဒေါ်သိန်းခင်က သားသမီးများ
ဖြစ်ကြသော ကိုခင်မောင်သန်း၊ ကိုခင်မောင်ညိုနှင့် မမာမာသန်းတို့
အပေါ်စွဲဆိုသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုကြီးအမှတ် ၃၁၈/၂၀၀၃ ၏ စီရင်
ချက်တွင် ကိုခင်မောင်ညိုသည် မိခင်အား ဆံပင်ဆွဲခြင်း၊ လည်ပင်း
ကုတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပြစ်မှုမကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှုကို ကျူး
လွန်ခြင်း၊ နေအိမ်အတွင်းမှ မိခင်မှာ ရုတ်တရက် လက်လွတ်ထွက်
ပြေးခဲ့ခြင်းစသည်ဖြင့်ပြုမူခဲ့ကြသဖြင့် တရားလိုမှာ ယနေ့တိုင်အောင်
၎င်း၏ နေအိမ်သို့သွားရောက်ခဲ့ခြင်း မရှိကြောင်းသုံးသပ်သည်။
ကိုခင်မောင်ညိုကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄၈/၃၄၊ ၃၅၂ နှင့်

(၂) ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၁

ပုဒ်မ ၅၀၆/၃၄ တို့အရ အပြစ်ပေးသည်။ ကိုခင်မောင်သန်းကိုပြစ်မှု
ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄၈/၃၄ အရလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၅၀၆/၃၄
အရ လည်းကောင်းအပြစ်ပေးသည်။ မမာမာသန်းကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ
ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၀၆/၃၄ အရလည်းကောင်း အပြစ်ပေးသည်။

ထို့ကြောင့် ကိုခင်မောင်ညိုတို့သည် မိခင်ကို ပြစ်မှုမကင်း
သော အနိုင်အထက်ပြုမှု၊ ပြစ်မှုမကင်းသော ခြောက်လှန့်မှုပါသည့်
ပြစ်မှုတို့ဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခံရသူများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ ပြုလုပ်
မှုကြောင့် မိခင်ဒေါ်သိန်းခင်သည် ၎င်း၏နေအိမ်မှ ထွက်ပြေးရသဖြင့်
အိမ်ကို လက်လွတ်ခွဲရကြောင်း ထင်ရှားသည်။

သို့သော်လည်း အချင်းဖြစ်ဈေးဆိုင်မှာ နေအိမ်နှင့်တစ်ဆက်
တည်းမဟုတ်။ တစ်ဝိုင်းတည်းတွင် တည်ရှိသော အဆောက်အဦများ
လည်းမဟုတ်ပေ။ နေအိမ်နှင့်ဈေးဆိုင်ကြားတွင် လမ်းနှင့်အိမ်များစွာ
ရှိပြီး မိုင်ဝက်ခန့်ဝေးကြောင်း ပေါ်ပေါက်သည်။ ဈေးဆိုင်ခန်းသို့ မလာ
ရန် ကိုခင်မောင်ညိုတို့က ဒေါ်သိန်းခင်ကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်းလည်း
မရှိသောကြောင့် ဈေးဆိုင်မှ ထွက်ပြေးခွဲရသည်ဟု ဆိုနိုင်မည် မဟုတ်
ပေ။

နှစ်ဘက်ရှေ့နေများ အလေးထားတင်ပြသည့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ
ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) မှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြလိုသည့် အချက်
မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“၅၂၂ (၁) x x x အနိုင်အထက်ပြုမှု၊ သို့မဟုတ် အနိုင်
အထက်ပြုကျင့်မည့် ဟန်အမှုအရာပြသမှု၊ သို့မဟုတ်
ပြစ်မှုမကင်းသော ခြောက်လှန့်မှုကြောင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်
သောသူမှာ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို
လက်လွတ်ခံရသည်ဟု ပေါ်ပေါက်လျှင် တရားရုံးက x x
၎င်းပစ္စည်းလက်လွတ်လိုက်ရသူအား ပစ္စည်းလက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်
ခွင့်ကို ပြန်လည်ပေးအပ်စေရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်”

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မူလရုံးက ပစ္စည်းလက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်ပေးအပ်စေရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သကဲ့သို့ ပစ္စည်းလက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ငြင်းပယ်သည့် အမိန့်ကိုလည်း ချမှတ်နိုင်ကြောင်း မြင်သာသည်။ မူလရုံးက ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) အရ အမိန့်ချမှတ်ခြင်း မရှိခဲ့လျှင် ပုဒ်မ ၅၂၂ (၃) အရ အယူခံပြင်ဆင်တရားရုံးက ယင်းအမိန့်မျိုးကို ချမှတ်နိုင်သည်။ ယခုအမှုမှာ အထက်တရားရုံးများက ပုဒ်မ ၅၂၂(၃) အရ အမိန့် ချမှတ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) အရ ချမှတ်သော မူလရုံး ၏အမိန့်အပေါ်ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၃၉ အရ တက်ရောက်လာသော ပြင်ဆင်မှုတွင် ချမှတ်သော အမိန့် ဖြစ်သဖြင့် မူလရုံး၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) အရ ချမှတ်သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။ ဤဥပဒေ သဘောကို မငွေငြိမ်း နှင့် မောင်ချင်ပုံ အမှု^(၃) တွင်ကြည့်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ အထက်တရားရုံးများက မူလရုံးအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရန် အာဏာမရှိကြောင်း အယူခံတရားလို ရှေ့နေ၏တင်ပြချက်မှာ ဥပဒေအရ မှန်ကန်သည်ဟု ဆိုနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ပြစ်မှုမကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှု၊ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုမကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုဟန်ပြုမှု၊ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုမကင်းသော ခြိမ်းခြောက်မှု မပါဘဲသာမန်ကျော်နင်းမှုဖြစ်၍ ပစ္စည်းကို ပြန်ပေးစေရန် အမိန့်မချနိုင်ကြောင်း ဦးကျော်လှနှင့်နိုင်ငံတော်(ဦးတင်မောင်) အမှု^(၄) တွင်တရားရုံးချုပ်က ဆုံးဖြတ်သည်။

ဒေါ်တင်ပါ-၂ နှင့် နိုင်ငံတော်ပါ-၃ အမှု^(၅) တွင် ကိုတင်ဝင်းတို့က ပြစ်မှုမကင်းသော အနိုင်အထက်ပြုမှု၊ သို့မဟုတ်

---

(၃) ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၉၈၀
(၄) ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး (တရားရုံးချုပ်) စာ ၂၅၉
(၅) ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၉

အနိုင်အထက်ပြုကျင့်မှု ဟန်အမှုအရာပြုသမှု၊ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုမကင်း
သော ခြောက်လှန့်မှုတစ်ခုခုပြုခြင်းကြောင့် ဦးဘသန်းတို့သည် အချင်း
ဖြစ် ဥပစာကို လက်လွတ်ခဲ့ရကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားခြင်း မရှိဟု
သုံးသပ်၍ ဦးဘသန်းတို့အား အဆောက်အဦပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း
မပြုသည့် တရားရုံးချုပ်အမိန့်ကို အတည်ပြုသည်။

ထို့ကြောင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) ပါ
ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် စီရင်ထုံးများအရ တစ်ဦးတစ်ယောက်က ပစ္စည်းကို
လက်လွတ်ခဲ့ခြင်းသည် အနိုင်အထက်ပြုမှု၊ သို့မဟုတ် ခြောက်လှန့်မှု
ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်းပေါ်ပေါက်မှသာ ထိုသူအား ယင်းပစ္စည်းကို ပြန်
လည်ပေးအပ်နိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

ယခုအမှုတွင် ဒေါ်သိန်းခင်က ဈေးဆိုင်ခန်းကို စွန့်ခွာခဲ့သည်
ဟုဆိုသော်လည်း ၎င်း၏ထွက်ချက်တွင် ဤသို့ပါရှိသည်။

“ကျွန်မအနေဖြင့် နေအိမ်တွင်ရှိနေစဉ် လျှောက်ထားသူများ
၏ ပြုမူချက်ကြောင့် ခင်မောင်ချစ်အိမ်သို့ ရှောင်တိမ်းနေခဲ့ရာမှ
xxx ယနေ့အချိန်ထိ ကမ်းနားလမ်းရှိ မမာမာသန်း ဈေးရောင်း
နေသည့် ဆိုင်သို့ သွားရောက်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ထိုသို့ မသွား
ရောက်ခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်မအား လျှောက်ထားခံရသူများမှ
တစ်စုံတစ်ရာပြုလုပ်မည်စိုး၍ မသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
သို့ဖြစ်၍ ကျွန်မနှင့်လျှောက်ထားခံရသူတို့ အချင်းဖြစ်ပွား
သည်မှာ ကျွန်မ၏နေအိမ်သာဖြစ်ပြီး အချင်းဖြစ် ဈေးဆိုင်တွင်
မည်သည့်ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာမရှိပါ။ ကျွန်မကြောက်၍
မသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။”

အထက်ပါ ထွက်ဆိုချက်အရဆိုလျှင် လျှောက်ထားခံရသူ
များကို ကြောက်၍ ဈေးဆိုင်သို့ ဒေါ်သိန်းခင် မသွားခြင်းဖြစ်သည်။
ဈေးဆိုင်တွင်လည်းပြဿနာမရှိသောကြောင့် တစ်ယောက်တည်း
မသွားရဲပါက ရပ်ရွာလူကြီးများကိုတင်ပြပြောဆို၍ ၎င်းတို့နှင့်အတူ

ကြောင့် စိတ်ကူးဖြင့် ကြောက်နေခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။

နှစ်ဘက်သက်သေခံချက်များအရ အချင်းဖြစ်ဆိုင်ခန်းကို ဒေါ်သိန်းခင် ဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြောင်း မြေပုံမြေရာဇဝင်တွင် ၎င်း၏ အမည်ပေါက်ခြင်းမှ ကောက်ယူနိုင်သည့် အထောက်အထားများတွေ့ရသော်လည်း အချင်းဖြစ်ဆိုင်ခန်းတွင် မမာမာသန်းသာ ဈေးရောင်းလျက်ရှိပြီး ဒေါ်သိန်းခင်သည် မမာမာသန်းနှင့် ဒိုးတူပေါင်ဘက် ဈေးရောင်းသည့်အချက်မပေါ်ပေ။ ဆိုင်ခန်းရှိပစ္စည်း အမျိုးအမည်များကိုလည်း ဒေါ်သိန်းခင် မသိသည့်အတွက်ဈေးရောင်းနေသူ မဟုတ်တန်ရာ။ ဒေါ်သိန်းခင်က သားသမီးများအပေါ်စွဲဆိုသော မူလပြစ်မှုကြီးတွင် သားသမီးများက နိုင်ငံခြားသွားရန်ငွေတောင်းသောအခါ ဒေါ်သိန်းခင်က “ နင်တို့ဈေးရောင်းလို့ရတဲ့ ပိုက်ဆံတွေနဲ့သွားပါလား” ဟုပြန်ပြောခဲ့သည့်အချက်ကို ထောက်ချင့်လျှင် ဈေးဆိုင်မှ ရငွေများ ဒေါ်သိန်းခင်လက်ထဲမရှိဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဤအချက်မှာ ဈေးဆိုင်ကို ဒေါ်သိန်းခင် အုပ်စည်းရောင်းဝယ်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်းလက်ရှိမဟုတ်ကြောင်း အထောက်အထားတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဒေါ်သိန်းခင်သည် ဈေးရောင်းချရာ၌ ဦးစီးလုပ်ကိုင်မှုမရှိခြင်းနှင့် ဈေးဆိုင်သို့ နေ့စဉ်ထိုသို့သွား၍ ဈေးရောင်းသူ မဟုတ်ခြင်းတို့ကြောင့် ၎င်း၏လက်ရှိဖြစ်သော ဈေးဆိုင်ဟုဆိုရန် အထောက်အထားအားနည်းကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ သားသမီးများ၏ ခြိမ်းခြောက်စော်ကားမှုကြောင့် နေအိမ်မှ ဒေါ်သိန်းခင်ဆင်းပြေးရသည် မှန်သော်လည်း ဈေးဆိုင်ကိုမလာရန် ခြောက်လှန့်ခြင်း၊ အနိုင်အထက်ပြုခြင်း ခံရသည်ဟူသော သက်သေခံချက်လုံးဝမရှိပေ။

စုပေါင်းသုံးသပ်ရလျှင် ဒေါ်သိန်းခင်သည် ၎င်းလက်ရှိ ဖြစ်သော ဈေးဆိုင်မှ ဖယ်ရှားခံရသည်၊ ဈေးဆိုင်ကို လက်လွှတ်ခဲ့ရသည် ဟုဆိုရန်ခဲယဉ်းသည်။

အယူခံတရားလို၏ ရှေ့နေက ဒေါ်သိန်းခင်သည် နေအိမ်
အပြင်ဈေးဆိုင်ပါ လက်လွတ်ဖြစ်သွားသောကြောင့် ဈေးဆိုင်ကိုလည်း
ဒေါ်သိန်းခင်အား လက်ရောက်ပြန်ပေးသင့်ကြောင်း ဘီဘီမစ်ထရာ
ကျမ်းစာအုပ်ပါ Ahmed Ali Vs Keenoo, 36 Col 44 အမှုကို
ကိုးကား လျှောက်ထားသည်။

Ahmed Ali အမှုတွင် ဘန်ဂလိုနှင့် ၎င်း၏ Contents ကိုပါ
ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည်မှာ မှန်၏။ ဘန်ဂလိုနှင့်အတူ
ရှိနေသော၊ ဘန်ဂလိုထဲတွင်ရှိသော ပစ္စည်းဖြစ်၍သာ Contents ဟု
သုံးနှုန်းပြီး ပြန်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် အိမ်နှင့်ဈေးဆိုင်ခန်း
အတူရှိမနေသည့်အတွက် Ahmed Ali အမှုနှင့်သက်ဆိုင်ရန်
အကြောင်းမရှိပေ။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) အရဆိုလျှင်
မူလရုံးက ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ပြီး ထိုသို့ ပြစ်မှုထင်
ရှားစီရင်သောနေ့မှ တစ်လအတွင်း ပစ္စည်းလက်လွတ်ဖြစ်သွားသူအား
ပစ္စည်းပြန်လည်ပေးအပ်ရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း
ပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) အမိန့်ကြောင့် ပစ္စည်းအပေါ် တရားမရုံးက ထင်ရှား
စေနိုင်သည့် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် အကျိုးစီးပွားကို မထိခိုက်စေရဟု
ပုဒ်မ ၅၂၂ (၂) က တားမြစ်ထားခြင်းကို ပေါင်းစပ်သုံးသပ်လျှင်
လောလောဆယ် လက်လွတ်သွားသော ပစ္စည်းကို မကြန့်ကြာစေဘဲ
လက်ရှိပြန်ထားရန် သင့်မသင့်ကိစ္စကိုသာ အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်းဖြစ်
ကြောင်းမြင်သာထင်ရှားသည်။

ယခုအမှုတွင် ဒေါ်သိန်းခင်သည် ၎င်း၏နေအိမ်တွင် ရှိနေစဉ်
အနိုင်အထက်ပြုမှု၊ ခြောက်လှန့်မှုခံရသဖြင့် အိမ်မှထွက်ပြေးရသည်
ဖြစ်ရာ တစ်ခြားတစ်နေရာရှိ ဈေးဆိုင်ပါ လက်လွတ်ဖြစ်သွားသည်ဟု
သုံးသပ်လျှင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို မလိုအပ်ဘဲ ချဲ့ထွင်ရာ ရောက်ပေ
လိမ့်မည်။ အကယ်၍ ဒေါ်သိန်းခင်တွင် ယခုဆိုင်ခန်းအပြင်

အခြားသော အဆောက်အဦများ ရှိနေပြီး မသွားရဲဟုဆိုကာ တောင်း
ခံပါက အဆိုပါ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအားလုံးကို ပြန်ပေး
ရန်ဖြစ်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ပြန်ပေးလျှင်လည်း အချင်းဖြစ် နေရာရှိ
ပစ္စည်းကိုသာမက အခြားသော ပစ္စည်းများကိုလည်း ပြစ်မှုကြောင်း
အရတောင်းဆိုနိုင်သည်ဟူသော မလိုလားအပ်သည့် ထုံးသာက
ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများအရ ဒေါ်သိန်းခင်သည်
အနိုင်အထက်ပြုမှု သို့မဟုတ် အနိုင်အထက်ပြုကျင့်မည့် ဟန်အမူ
အရာပြသမှု သို့မဟုတ် ပြစ်မှုမကင်းသော ခြောက်လှန့်မှုကြောင့်
နေအိမ်လက်လွတ်ခဲ့ရကြောင်းသာတွေ့ရသည်။ ဈေးဆိုင်ခန်းလက်
လွတ်ခဲ့ရကြောင်း ပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိသဖြင့် နေအိမ်ကိုသာ ၎င်းအား
ပြန်ပေးထိုက်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် အနိုင်အထက်ပြုခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း တို့ကြောင့်
လျှောက်ထားသူ လက်လွတ်ခဲ့ရသည်မှာ နေအိမ်သာ ဖြစ်ပြီး ဈေးဆိုင်
ပါဝင်ခြင်း မရှိကြောင်း တရားရုံးချုပ် (မန္တလေးရုံးထိုင်) က သုံးသပ်ကာ
နေအိမ်ကိုသာ ဒေါ်သိန်းခင်အား ပြန်ပေးစေရန် ချမှတ်ခဲ့သည့်အမိန့်
သည်အမှုတွဲပေါ်ပေါက်ချက်များအရ မှန်ကန်ကြောင်း ဖြေဆို၍
ဤအထူးအယူခံမှုကို ပလပ်လိုက်သည်။